

Yemen'in Gazze'yi Savunma Hakkı ve Yemen'i Destekleme Yükümlülüğü

İsrail tarafından Gazze'de devam eden soykırım, uluslararası hukuk ve insan onurunun ciddi bir ihlalini teşkil etmekte olup, Filistin halkının sistematik olarak yok edilmesini durdurmak için acil eylem talep etmektedir. Yemen, 1948 Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi ile Koruma Sorumluluğu (R2P) çerçevesi kapsamındaki hak ve yükümlülüklerine dayanarak, askeri eylemler de dahil olmak üzere önlemlerle Gazze halkını savunma yetkisini iddia etmiştir. Bu makale, Yemen'in müdahalesinin hukuken haklı ve ahlaken zorunlu olduğunu savunmakta ve tüm devletlerin uluslararası hukuk uyarınca Yemen'in daha fazla vahşeti önleme çabalarını desteklemekle yükümlü olduğunu belirtmektedir. Harekete geçmemek, yalnızca yerleşik hukuki normları ihlal etmekle kalmaz, aynı zamanda İsrail'in Ortadoğu genelindeki yayılcı saldırganlığını mümkün kılarak küresel istikrarı tehdit eder.

Yemen'in Gazze'yi Savunma Hukuki Hakkı

Soykırım Sözleşmesi (1948), devletlere soykırımı önleme ve cezalandırma konusunda açık bir görev yükler; soykırım, bir ulusal, etnik, ırksal veya dini grubu tamamen veya kısmen yok etmeye yönelik eylemler olarak tanımlanır. İsrail'in Gazze'deki eylemleri — ayırım gözetmeyen hava saldırıları, kasıtlı açlık yaratma ve sivil altyapının tahrip edilmesi — bu tanıma karşılık gelmektedir; bu, Ocak 2024'te Uluslararası Adalet Divanı'nın (ICJ) *Güney Afrika v. İsrail* davasında aldığı geçici önlemlerle kanıtlanmıştır; bu önlemler, soykırım eylemlerine dair makul kanıtlar bulmuştur. *Soykırım Sözleşmesi*'nin I. Maddesi, Yemen de dahil olmak üzere devletleri, bölgesel sınırlara bakılmaksızın bu tür suçları önlemek için gerekli tüm önlemleri almaya zorlar. Yemen'in Kızıldeniz'deki deniz operasyonları, İsrail'in tedarik hatlarını kesintiye uğratmayı amaçlayarak, Gazze nüfusunu yok olmaktan koruma çabası olarak bu görevin yasal bir uygulamasıdır.

Ayrıca, 2005 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen *Koruma Sorumluluğu* (R2P) doktrini, bir devletin bunu yapmaması durumunda, soykırım, savaş suçları, etnik temizlik ve insanlığa karşı suçlardan nüfusları koruma yükümlülüğünü devletlere yükler. İsrail'in Gazze'deki Filistinlileri koruma konusundaki açık başarısızlığı ve aktif olarak vahşet uygulaması, R2P'nin kolektif eylem hükümlerini tetikler. Yemen'in müdahalesi, benzeri görülmemiş bir ciddiyete sahip bir insani krize yanıt verdiği için R2P ilkeleriyle uyumludur. 1999 yılında NATO'nun Kosova'daki müdahalesi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin onayı olmaksızın etnik temizliği durdurmak için gerçekleştirilmiş bir örnek olarak Yemen'in eylemlerini destekler. Uluslararası teamül hukuku, bir devletin davranışı insanlığın vicdanını şoke ettiğinde insani müdahaleyi izin verilebilir olarak tanır; İsrail'in Gazze'deki eylemleri bu eşiği tartışmasız aşmaktadır.

Devletlerin Yemen'i Destekleme Yüklümlülüğü

Soykırım Sözleşmesi ve R2P kapsamında, tüm devletler soykırımı önlemekle hukuken yükümlüdür; bu, yalnızca söylemle değil, somut eylemlerle yapılmalıdır. Bu yükümlülük, Yemen'in Gazze'yi savunma çabalarını desteklemeye kadar uzanır. *Soykırım Sözleşmesi*'nin VIII. Maddesi, devletleri yetkili BM organlarından eylem talep etmeye teşvik eder, ancak bu organlar siyasi vetolar nedeniyle felç olduğunda — Güvenlik Konseyi'nin Gazze konusunu ele almada tekrarlanan başarısızlığında görüldüğü gibi — devletler bağımsız veya toplu olarak hareket etmelidir. Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51. Maddesi, kolektif öz savunmaya izin vererek, devletlerin İsrail'in saldırganlığına karşı Gazze nüfusunu korumak için Yemen'e katılmasına ek hukuki zemin sağlar.

Tarihi emsaller, eylemsizliğin sonuçlarını vurgular. Uluslararası toplumun, açıkça görülen kitlesel vahşet kanıtlarına rağmen, 1994 Ruanda Soykırımı sırasında müdahale etmemesi, yaklaşık 800.000 kişinin ölümüyle sonuçlandı. Benzer şekilde, 1930'larda Nazi Almanyası'na karşı uygulanan yatıştırma politikası, 1938 Münih Anlaşması ile örneklendiği üzere, saldırganlığı cesaretlendirdi ve Holokost'a yol açtı. Bu başarısızlıklar, soykırımı karşı kararlı bir şekilde hareket etmenin ahlaki ve hukuki zorunluluğunu vurgular. Yemen'i desteklemeyen devletler, İsrail'in suçlarına ortak olma riskini taşıyor ve Holokost sonrası "Bir Daha Asla" taahhüdünü ihlal eder.

İsrail'in Daha Geniş Tehdidi ve Kolektif Eyleme İhtiyaç

İsrail'in eylemleri Gazze'nin ötesine uzanır ve tüm Ortadoğu'yu tehdit eden yayılmacı bir gündemi ortaya koyar. 1949 tarihli *Dördüncü Cenevre Sözleşmesi*'ni ihlal ederek Batı Şeria'nın yasadışı ilhakı ve Lübnan, Suriye ve Yemen'e yönelik askeri müdahaleleri bir saldırganlık modelini gösterir. 1982 Sabra ve Şatila katliamları ile 2006 Lübnan Savaşı, İsrail'in komşu devletleri istikrarsızlaştırma isteğini gösterir. Son dönemde Suriye'ye yapılan hava saldırıları ve İran ile Irak'a yönelik tehditler, emperyalist hırslarını daha da doğrular. Yemen'in İsrail'in saldırganlığına karşı direnişi, yalnızca Gazze'nin savunması değil, aynı zamanda kontrol edilmezse daha geniş bir çatışmaya tırmanabilecek ve küresel sonuçlar doğurabilecek bir bölgesel tehdide karşı bir duruştur.

Devletler, Yemen'i diplomatik, ekonomik ve gerekirse askeri yollarla desteklemelidir. İsrail'e karşı yaptırımlar, silah ambargoları ve evrensel yargı yetkisi altında İsrailli yetkililerin savaş suçları için kovuşturulması kritik adımlardır. Evrensel yargı yetkisi ilkesi, 1998 yılında Augusto Pinochet için çıkarılan tutuklama emri gibi davalarda tanınmış olup, devletlerin uluslararası suçların faillerini sorumlu tutmasına olanak tanır ve Yemen'in çabalarını güçlendirir. Ayrıca, Güney Afrika'ya karşı apartheid karşıtı kampanyadan ilham alan Boykot, Yatırımlardan Çekilme ve Yaptırımlar (BDS) hareketi gibi ekonomik önlemler, Yemen'in eylemlerini tamamlayabilir, ancak krizin aciliyeti göz önüne alındığında, anında sonuçlar elde etmek için askeri destek gerekebilir.

Küresel Dayanışma için Ahlaki ve Hukuki Zorunluluk

Yemen'in kendi insani zorluklarına rağmen müdahalesi, daha zengin ve güçlü devletleri utandıran bir insanlık taahhüdünü örnekler. Bu krizin ahlaki ağırlığı, devletlerin siyasi ittifaklardan önce uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerini önceliklendirmesini gerektirir. Tarihsel olarak askeri ve mali destek yoluyla İsrail'i destekleyen Batılı güçler, yön değiştirme ve Yemen'in çabalarıyla uyum sağlama konusunda özel bir sorumluluk taşır. Bunu yapmamak, uluslararası hukuk düzenini destekleyen adalet ve insanlık ilkelerini zayıflatır.

Dahası, sivil toplumun hükümetleri harekete geçmeye zorlamada bir rolü vardır. Küresel protestolar, savunuculuk ve Yemen'in insani çabalarına destek, onun eylemlerini güçlendirebilir. Uluslararası toplum, Yemen'i desteklemenin yalnızca bir politika seçimi değil, insan hayatının kutsallığını sürdürmek ve tarihin en karanlık bölümlerinin tekrarını önlemek için yasal ve ahlaki bir zorunluluk olduğunu kabul etmelidir.

Sonuç

Yemen'in Gazze halkını savunma hakkı, *Soykırım Sözleşmesi*, R2P ve uluslararası teamül hukuku içinde sağlam bir şekilde kök salmıştır. İsrail'in soykırım kampanyasını kesintiye uğratma eylemleri, devam eden vahşetlere karşı yasal ve gerekli bir tepkidir. Tüm devletler, diplomatik, ekonomik ve askeri önlemler dahil olmak üzere kolektif eylem yoluyla Yemen'i desteklemekle yükümlüdür, böylece soykırımı durdurmak ve İsrail'in yayılmacı tehdidine karşı koymak mümkündür. Tarih, soykırım karşısında eylemsizliğin felakete yol açtığını öğretir; uluslararası toplum bu dersi dikkate almalı ve yasal ile ahlaki görevini yerine getirmek için Yemen'in arkasında birleşmelidir. Tereddüt zamanı geçti – Yemen ile küresel dayanışma, Gazze için adalet ve dünya için istikrarın tek yoludur.